

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών
Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας

Επιστημονική τεχνογραφία: Προετοιμασία και συγγραφή επιστημονικών εργασιών

Κωνσταντίνος Δ. Σεραφειμίδης
Μεταδιδακτορικός Ερευνητής
kserafe@he.duth.gr

Η μεθοδολογία της έρευνας είναι:

- Ο συστηματικός σχεδιασμός της έρευνας
- Ένα σύστημα σκέψης και λύσης προβλημάτων που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της έρευνας
- Κανόνες και τυπικά χαρακτηριστικά που πρέπει να πληρούνται κατά τη δημοσίευση των πορισμάτων

Συνεπώς, μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας είναι κάθε ενέργεια που πρέπει να κάνουμε από τον σχεδιασμό έως την ολοκλήρωση και κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της μελέτης

Κάθε επιστήμη ακολουθεί δικούς της μεθοδολογικούς κανόνες

Τα στάδια της συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας:

- Επιλογή θέματος
- Σχεδιασμός εργασίας (σκέψεις για τη δομή, το χρονοδιάγραμμα, τους σκοπούς)
- Επιτόπια/in situ παρατήρηση και φωτογραφική τεκμηρίωση
- Εντοπισμός πρωτογενών πηγών και βιβλιογραφίας
- Ταξινόμηση, αποδελτίωση και οργάνωση του υλικού
- Επεξεργασία, μελέτη και κριτική αξιολόγηση του περιεχομένου
- Συγγραφή εργασίας
- Διορθώσεις, επεξεργασία και μορφοποίηση κειμένων
- Κοινοποίηση αποτελεσμάτων (εξέταση, δημοσίευση σε επιστημονικά περιοδικά, βιβλία, συνέδρια κ.λπ.)

Τα στάδια μπορούν να διαφοροποιηθούν ανάλογα με την εμπειρία των ερευνητών

Επιλογή Θέματος Εργασίας:

α. Μπορεί να δοθεί από τον/την διδάσκοντα/ουσα

β. Μπορεί να επιλεγθεί από μια λίστα θεμάτων που έχει ανακοινώσει ο/η διδάσκων/ουσα

γ. Μπορεί να αναζητηθεί από τους/τις φοιτητές/τριες

γ. Το θέμα μπορεί να αναζητηθεί από τους/τις φοιτητές/τριες

Όμως, για να επιλέξω θέμα χρειάζεται προηγουμένως:

- Να έχω σκεφτεί πώς αυτό το θέμα **σχετίζεται** με το μάθημα, το Τμήμα, τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του διδάσκοντα,
- πώς **σχετίζεται** το θέμα που θέλω να επιλέξω με τα **δικά μου ενδιαφέροντα** και **το γνωσιολογικό μου υπόβαθρο**,
- Να έχω κάνει μια σύντομη βιβλιογραφική έρευνα,
- Να έχω στο νου μου έναν ενδεικτικό τίτλο, ο οποίος θα οριστικοποιηθεί σε συνεργασία με τον/την επιβλέποντα/ουσα. Ο τίτλος πρέπει να είναι σαφής και περιεκτικός, καθώς βοηθά και εμάς και τους αναγνώστες να κατανοήσουν το θέμα της εργασίας.

Σχεδιασμός εργασίας (σκέψεις για τη δομή, το χρονοδιάγραμμα, τους σκοπούς)

Δομή εργασίας (σχεδιάγραμμα):

- Πρώιμη μορφή των περιεχομένων
- Οργάνωση των ιδεών διατηρώντας χρονική και λογική αλληλουχία.
Η λογική διάταξη των ιδεών είναι:
 - α. παραγωγική (γενικό → ειδικό) ή
 - β. επαγωγική (ειδικό → γενικό)Την αλληλουχία αυτή θα ακολουθήσει η παράθεση των κεφαλαίων και των ενοτήτων
- Το σχεδιάγραμμα αυτό είναι ο οδηγός που βοηθά τον ερευνητή να οριοθετήσει τη σκέψη του και παράλληλα του δείχνει σε ποια κατεύθυνση θα κινηθεί η βιβλιογραφική αναζήτηση.

Ενδεικτική Δομή εργασίας.

Θέμα: Οι τοιχογραφίες του καθολικού της Μονής Δοχειαρίου (1567/8)

Παραγωγική διάταξη ιδεών (γενικό → ειδικό).
Παράδειγμα πρώιμης δημιουργίας σχεδιαγράμματος

1^ο Κεφάλαιο. Η Μονή Δοχειαρίου

2^ο Κεφάλαιο. Το καθολικό της Μονής Δοχειαρίου

3^ο Κεφάλαιο. Οι τοιχογραφίες του Καθολικού της Μονής Δοχειαρίου

4^ο Κεφάλαιο. Ο ζωγράφος Τζώρτζης/Ζώρζης

Παράδειγμα προσπάθειας ανάπτυξης σχεδιαγράμματος

1° Κεφάλαιο. Η Μονή Δοχειαρίου

- Τοποθεσία
- Σύντομο ιστορικό

2° Κεφάλαιο. Το καθολικό της Μονής Δοχειαρίου

- Θέση
- Ιστορία
- Αρχιτεκτονική
- Κτητορικές επιγραφές

3° Κεφάλαιο. Οι τοιχογραφίες του Καθολικού της Μονής Δοχειαρίου

- Ιερό βήμα
- Κυρίως ναός
- Λιτή
- Εξωνάρθηκας

4° Κεφάλαιο. Ο ζωγράφος Τζώρτζης/Ζώρζης

- Η καταγωγή του ζωγράφου
- Η καλλιτεχνική του δραστηριότητα
- Η τέχνη του ζωγράφου

Σχεδιασμός εργασίας (σκέψεις για τη δομή, το χρονοδιάγραμμα, τους σκοπούς)

Χρονοδιάγραμμα:

- Περιέχει τη χρονική σειρά υλοποίησης των διαφόρων εργασιών ή σταδίων της εργασίας
- Σας βοηθά:
 - α. Να ιεραρχήσετε τις προτεραιότητες σε κάθε φάση της εργασίας σας,
 - β. Να διακρίνετε τις διαφορετικές ενέργειες που θα χρειαστεί να κάνετε σε κάθε στάδιο της εργασίας σας,
 - δ. να αξιολογήσετε την πρόοδό σας,
 - ε. να συγκεντρωθείτε στην υλοποίηση της έρευνας και στη συγγραφή της εργασίας

Σχεδιασμός εργασίας (σκέψεις για τη δομή, το χρονοδιάγραμμα, τους σκοπούς)

Σκοποί:

- Καταγράφω τους λόγους για τους οποίους επιθυμώ να μελετήσω το συγκεκριμένο θέμα. Γιατί παρουσιάζει ενδιαφέρον το θέμα της εργασίας μου;
- Διευκρινίζω την κατεύθυνση και τους στόχους. Με τον τρόπο αυτό εστιάζω την προσπάθειά μου σε συγκεκριμένες ενέργειες.
- Σκέφτομαι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα: Τι θέλω να αποδείξω ή να κατανοήσω με τη μελέτη και τη συγγραφή;

Γενικά, ο σχεδιασμός της ερευνητικής διαδικασίας είναι προπαρασκευαστικό στάδιο, το οποίο μας βοηθά να κατανοήσουμε το εύρος της εργασίας που θα κληθούμε να εκπονήσουμε, καθώς και κατά πόσο είναι εφικτή και υλοποιήσιμη η έρευνα και η προσέγγισή μας.

Επιτόπια/in situ παρατήρηση και φωτογραφική τεκμηρίωση

- Απαραίτητη σε εργασίες που δεν είναι αποκλειστικά βιβλιογραφικές
- Πρωτογενές υλικό της μελέτης μου
- Βοηθά στην καλύτερη κατανόηση του ζητούμενου της εργασίας
- Επιβεβαιώνει αν είναι εφικτή ή όχι η δυνατότητα μελέτης του θέματος που έχω επιλέξει
- Είναι πιθανό να προκαλέσει αλλαγές στο αρχικό σχεδιάγραμμα (δομή) της εργασίας, καθώς ο ερευνητής θα αποκτήσει πιο σαφή εικόνα για το θεματικό κέντρο της μελέτης του
- Βοηθά να εντοπίσουμε και να αποφύγουμε τα πληροφοριακά λάθη που μπορεί να συναντήσουμε κατά τη διάρκεια της μελέτης και της βιβλιογραφικής αποδελτίωσης

Εντοπισμός πρωτογενών πηγών και βιβλιογραφίας:

- Αναζήτηση σε βιβλιοθήκες
- Αναζήτηση σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες και αποθετήρια
- Αναζήτηση σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες

Τρόποι αναζήτησης βιβλιογραφίας:

A. Αναζήτηση σε βιβλιοθήκες.

Πριν να επισκεφτώ κάποια βιβλιοθήκη αναζητώ στο διαδίκτυο αν η βιβλιοθήκη αυτή διαθέτει ηλεκτρονικούς καταλόγους. Αν έχει, αναζητώ το υλικό που με ενδιαφέρει και σημειώνω τους ταξιθετικούς αριθμούς.

Οι πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες της Ελλάδας έχουν ηλεκτρονικούς καταλόγους:

Π.χ.:

- <https://opac.seab.gr> (Ενιαίος Κατάλογος Συνεργατικού Δικτύου Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών)
- <https://www.lib.auth.gr> (Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου)

Τρόποια αναζήτησης βιβλιογραφίας

B. Αναζήτηση σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες και αποθετήρια:

- <https://repo.lib.duth.gr> (Αποθετήριο ΔΠΘ)
- <http://ikee.lib.auth.gr> (Αποθετήριο ΑΠΘ)
- <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/el/index.html> (Αποθετήριο ΕΚΠΑ)
- <https://www.didaktorika.gr/eadd/> (Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών)
- <https://search.heal-link.gr> (Heal link | Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών)
- <https://www.openarchives.gr/aggregator-openarchives/> (Open Archives | Ελληνικό επιστημονικό περιεχόμενο στον δημόσιο ψηφιακό χώρο)
- <https://helios-eie.ekt.gr/EIE/> (Αποθετήριο Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών)
- <https://anemi.lib.uoc.gr> (Ανέμη. Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης)
- <http://www.elia.org.gr> (Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο ΕΛΙΑ)
- <http://athoslibrary.blogspot.com> (Αγιορειτική Βιβλιοθήκη)
- <http://meteoralibrary.blogspot.com> (Μετεωρίτικη Βιβλιοθήκη)
- <https://www.greek-language.gr/periodika/mags> (Περιοδικά λόγου και τέχνης)
- <http://medusa.libver.gr/jsrui/community-list> (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας)
- <https://archive.org> (Internet Archive)
- <https://core.ac.uk> (CORE)
- <https://www.springeropen.com> (SpringerOpen)
- <https://www.scienceopen.com> (scienceOpen)

Τρόποι αναζήτησης βιβλιογραφίας:

Γ. Αναζήτηση σε πλατφόρμες που περιέχουν ακαδημαϊκό υλικό
(Academic Social Networking Sites)

- <https://www.academia.edu>
- <https://www.researchgate.net>
- <https://scholar.google.com>

Τρόποι εμπλουτισμού βιβλιογραφίας:

Περισσότερη έρευνα!

- Αναζητώ πρόσθετες πηγές χρησιμοποιώντας λέξεις κλειδιά στους τίτλους βιβλίων, άρθρων, πρακτικών συνεδρίων κ.λπ.
- Αναζητώ τη βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε σε κάποια μελέτη που είναι σχετική με την εργασία μου.

Αποδελτίωση

Πριν την αποδελτίωση:

- Σημειώνω από την αρχή όλες τις πληροφορίες της πηγής που θα διαβάσω (Όνοματεπώνυμο συγγραφέα, τίτλος έργου, χρόνος έκδοσης, σελίδες κ.λπ.), για να μπορώ να παραπέμψω σωστά.
- Ποιες πληροφορίες είναι σημαντικές και ποιες όχι; Εξαρτάται από το είδος βιβλιογραφικών αναφορών (π.χ. APA, Harvard, MLA, Chicago κλπ.) που χρησιμοποιώ.
- Φροντίζω να μελετήσω το είδος βιβλιογραφικών αναφορών που θα χρησιμοποιήσω. Οι ερευνητές που δεν γνωρίζουν καλά τη μεθοδολογία χάνουν πολύτιμο χρόνο στην αναζήτηση –ξανά και ξανά– των ίδιων πηγών.

Μαθήματα Μεθοδολογίας

Αποδελτίωση:

- Ξεκινάω να μελετώ τις πηγές που έχω εντοπίσει, έχοντας στο νου μου το αντικείμενο και το σχεδιάγραμμα της εργασίας που έχω ήδη συντάξει.
- Σημειώνω κάτι ενδιαφέρον που διάβασα σε μια πηγή (αντιγράφω το κείμενο, βγάζω φωτοτυπία, φωτογραφίζω κλπ). Παλαιότερα οι ερευνητές σημείωναν τις βιβλιογραφικές αναφορές σε κάρτες/δελτία. Πλέον μπορούμε να κάνουμε αυτή τη διαδικασία ηλεκτρονικά, σε κάποιο αρχείο word, excel κλπ.
- Θα μας βοηθήσει ο διαχωρισμός των σημειώσεων σε κατηγορίες και η ταξινόμησή τους στα επιμέρους κεφάλαια/ενότητες της εργασίας.

Βιβλιογραφικές Αναφορές ≠ Παραπομπές.
Διαχωρίζω τις δύο έννοιες!

Παραπομπές:

Χρήση:

- Παράθεση αυτούσιων πηγών
- Παράθεση ακριβούς πηγής της αναφοράς
- Συμπληρωματικές βιβλιογραφικές πληροφορίες
- Παράθεση ίδιας ή αντίθετης άποψης
- Εσωτερική παραπομπή. Αναφορά σε άλλο σημείο της ίδιας της εργασίας που εκπονώ
- Λεπτομερέστερη/αναλυτικότερη ανάπτυξη της σκέψης/άποψης που καταγράφω στο κείμενο.
- Επεξήγηση/αποσαφήνιση της σκέψης/άποψης που καταγράφω στο κείμενο.
- Μετάφραση ενός χωρίου, μιας λέξης κ.λπ.

Παραπομπές:

Τρόποι:

- **Εκθέτης**

Εισάγω εκθέτη (αριθμό ή σύμβολο) στο κατάλληλο σημείο του κειμένου. Ταυτόχρονα καταγράφω τις πληροφορίες που θέλω σε **υποσημείωση** που έχει τον ίδιο αριθμό ή το ίδιο σύμβολο και βρίσκεται στο κάτω μέρος της σελίδας ή στο τέλος της εργασίας (ή του κεφαλαίου/ενότητας).

Συντομογραφία στο Microsoft word = ctrl+alt+f

- **Παρένθεση**

Εισάγω παρένθεση εντός του κειμένου, στο σημείο που άντλησα από άλλη πηγή. Οι πληροφορίες που αναφέρονται εντός της παρένθεσης είναι το επίθετο του συγγραφέα, το έτος δημοσίευσης. Σε κάποια συστήματα παραπομπών αναφέρονται και οι σελίδες.

Παραδείγματα:

- **Εκθέτης**

Ξεχωριστή θέση στην τιμή του αγίου Διονυσίου του εν Ολύμπω κατέχει η Θεσσαλονίκη¹ [...].

¹ Στη Θεσσαλονίκη εικόνες του αγίου απαντώνται, μεταξύ άλλων, στον Ναό του Αγίου Μηνά [βρίσκεται στον νότιο τοίχο και χρονολογείται το 1812. Βλ. Ι. Ζάρρα, *Η Θρησκευτική ζωγραφική στη Θεσσαλονίκη κατά τον 19^ο αιώνα*, Θεσσαλονίκη 2006, σ. 133. [...]].

- **Παρένθεση**

Ξεχωριστή θέση στην τιμή του αγίου Διονυσίου του εν Ολύμπω κατέχει η Θεσσαλονίκη (Ζάρρα, 2006).

- Σε κάθε περίπτωση, παραθέτω τα πλήρη βιβλιογραφικά στοιχεία της πηγής που χρησιμοποίησα στη «βιβλιογραφία» της εργασίας.

Βιβλιογραφικές αναφορές Κατάλογοι Πηγών

- Περιλαμβάνουν όλες τις πρωτογενείς και τις δευτερογενείς πηγές που έχουμε χρησιμοποιήσει, καθώς και τη δικτυογραφία.
- Για κάθε είδος πηγών δημιουργώ διαφορετικό κατάλογο: Πρωτογενείς Πηγές/Αρχειακό υλικό/Προφορικές Μαρτυρίες, Βιβλιογραφία, Δικτυογραφία,
- Για την κάθε πηγή καταγράφω πλήρη βιβλιογραφικά δεδομένα, σύμφωνα με το είδος βιβλιογραφικών αναφορών που χρησιμοποιώ,
- Γράφω ξεχωριστούς καταλόγους για τις ελληνόγλωσσες και για τις ξενόγλωσσες πηγές,
- Ταξινομώ τη κάθε λίστα βάζοντας τα επίθετα των συγγραφέων με αλφαβητική σειρά,
- Αν χρησιμοποιήσω περισσότερα από ένα έργα του ίδιου συγγραφέα, τότε τα βάζω με χρονολογική σειρά, ξεκινώντας από το αρχαιότερο.

Δεδομένα που χρειάζονται για τη σύνταξη βιβλιογραφικών αναφορών

- Ονοματεπώνυμο συγγραφέα
- Τίτλος εργασίας
- Τόπος έκδοσης
- Χρόνος έκδοσης
- Αριθμός έκδοσης
- Τίτλος περιοδικού
- Τεύχος
- Σειρά
- Τόμος
- Τίτλος συνεδρίου
- Επιμελητής
- Μεταφραστής
- Σελίδες (όχι στις μονογραφίες)
- URL και ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης στην ιστοσελίδα

Σύνταξη Βιβλιογραφικών αναφορών και παραπομπών

A. Βιβλιογραφικές αναφορές

1. Μονογραφίες

1.1 Μονογραφίες με έναν/μία συγγραφέα

Σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών για την εργασία:

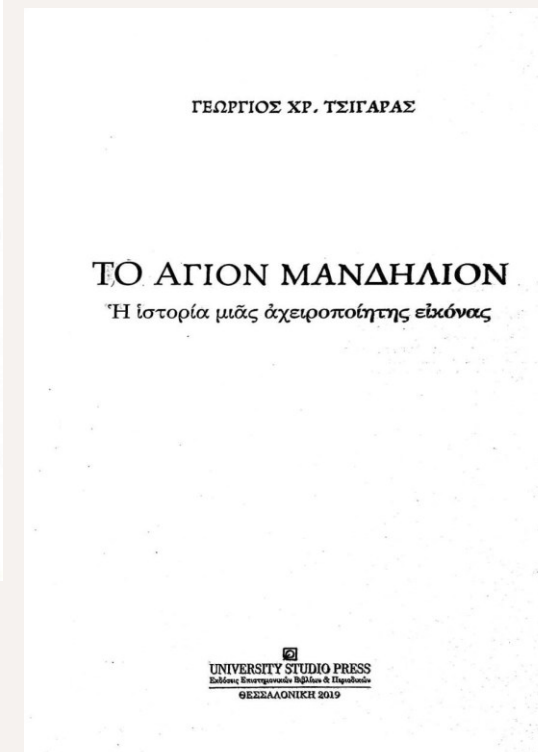
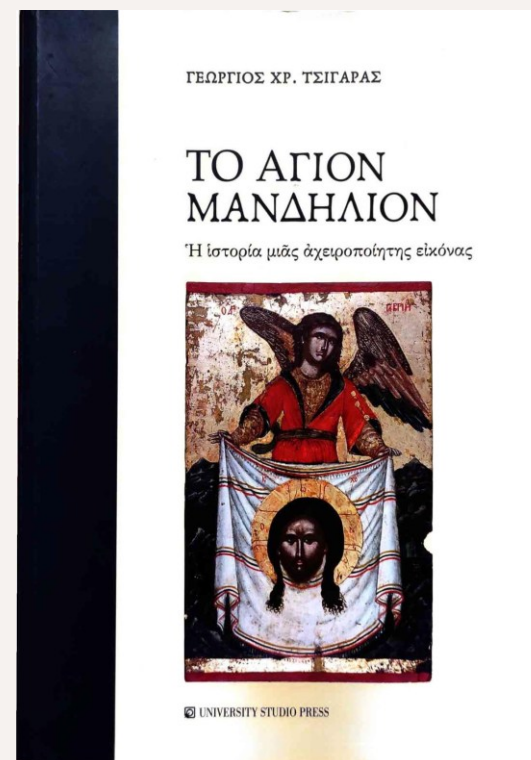
ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Μανδήλιον*

Γ. ΧΡ. ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Το Άγιον Μανδήλιον. Η ιστορία μιας αχειροποίητης εικόνας*, Θεσσαλονίκη 2019.

Διευκρινήσεις:

- Χρησιμοποιώ δύο στήλες.
- Αριστερά γράφω το επίθετο και μια συντομογραφία
- Στις μονογραφίες ο τίτλος γράφεται με **πλάγια γράμματα** και στη συντομογραφία και στην πλήρη αναφορά
- Δεξιά γράφω τα αρχικά γράμματα του ονόματος και του πατρώνυμου (αν χρησιμοποιείται από τον συγγραφέα) επίθετο, τίτλος, τόπος και έτος έκδοσης
- Το ονοματεπώνυμο γράφεται με «μικρά κεφαλαία»
- Στο επίθετο δεν χρησιμοποιώ τόνο «´»
- βλ. αναλυτικότερες οδηγίες για τη σύνταξη της βιβλιογραφίας στο:

<https://www.youtube.com/watch?v=Rsabu IP6Zo>

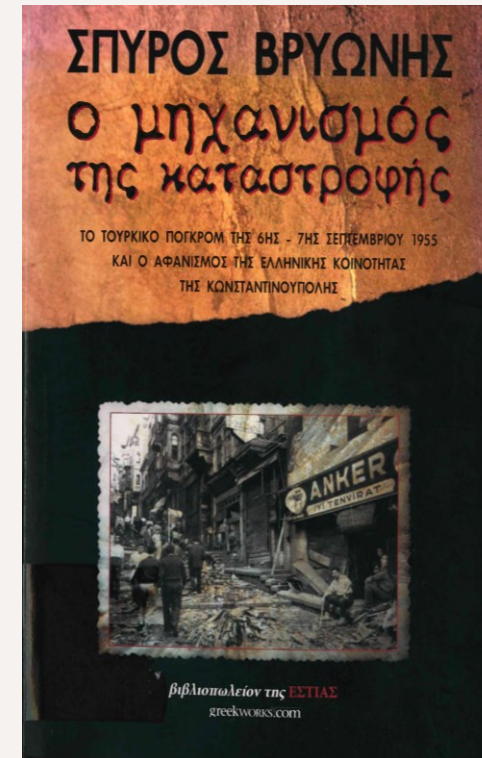
1. Μονογραφίες

1.1 Μονογραφία με έναν/μία συγγραφέα

Σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών για την εργασία:

ΒΡΥΩΝΗΣ, Μηχανισμός
της καταστροφής

Σ. ΒΡΥΩΝΗΣ, Ο μηχανισμός της
καταστροφής. Το τουρκικό πογκρόμ της
6ης-7ης Σεπτεμβρίου 1955 και ο
αφανισμός της ελληνικής κοινότητας της
Κωνσταντινούπολης, Αθήνα 2007.

ΣΠΥΡΟΣ ΒΡΥΩΝΗΣ

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Το τουρκικό πογκρόμ της 6ης-7ης Σεπτεμβρίου 1955
και ο αφανισμός της ελληνικής κοινότητας
της Κωνσταντινούπολης

Μετάφραση
Λευτέρης Γιαννακουδάκης

Επιμέλεια
Παναγιώτης Σουλτάνης

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ"
Γ. Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α.Ε.
greekworks.com
ΑΘΗΝΑ 2007

1. Μονογραφίες

1.2 Μονογραφία με δύο ή περισσότερους συγγραφείς

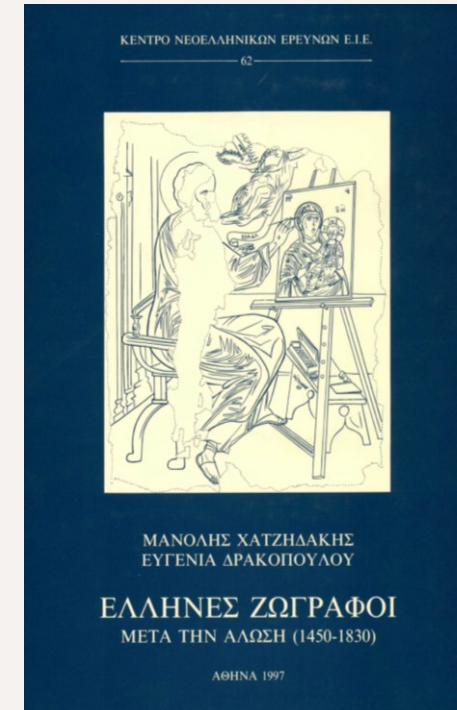
Σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών για την εργασία:

ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ – ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ,
Έλληνες ζωγράφοι

Μ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ – Ε. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ,
Έλληνες ζωγράφοι μετά την Άλωση
(1450-1830), 2, Αθήνα 1997.

Διευκρινήσεις:

- Όταν έχω δύο ή περισσότερους συγγραφείς βάζω «—» ανάμεσα στα ονοματεπώνυμα
- Όταν έχω τόμους, βάζω απλά τον αριθμό του τόμου μετά από τον τίτλο «2»

ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ Ε.Ι.Ε.
62

ΜΑΝΟΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΖΩΓΡΑΦΟΙ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ (1450-1830)

ΤΟΜΟΣ 2
ΚΑΒΑΛΛΑΡΟΣ – ΨΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ 1997

1. Μονογραφίες

1.2 Μονογραφία με δύο ή περισσότερους συγγραφείς

Σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών για την εργασία:

ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ – ΧΡΥΣΟΧΟΥ – ΓΕΩΡΓΙΟΥ – ΤΟΥΛΙΑΤΟΣ,
Κατασκευαστική ανάλυση

Μ. ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ – Ν. ΧΡΥΣΟΧΟΥ – Ν. ΓΕΩΡΓΙΟΥ – Π. ΤΟΥΛΙΑΤΟΣ,
Κατασκευαστική ανάλυση ιστορικών κτιρίων, Αθήνα 2021.

2. Αυτοτελείς μελέτες σε συλλογικούς τόμους

2.1 Άρθρο σε συλλογικό τόμο

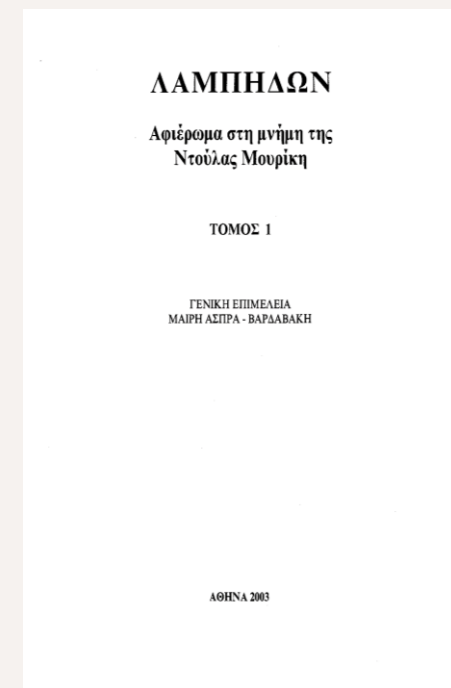
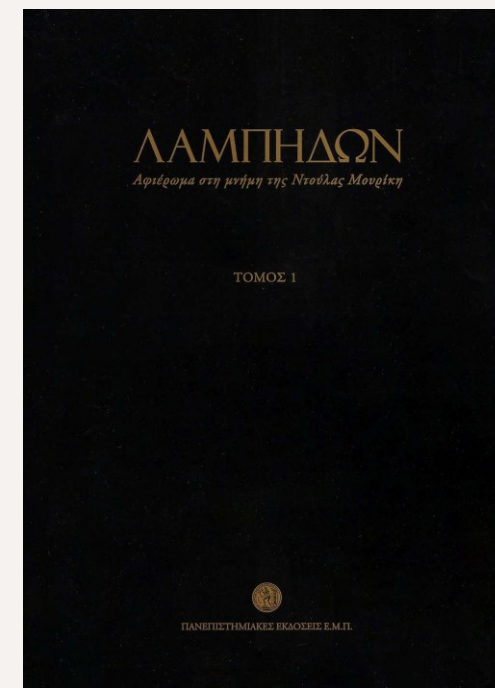
Σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών για την εργασία:

ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ, Ο
Βυζαντινισμός του Greco

Ε. ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ, Ο Βυζαντινισμός του Greco ή η σκόπιμη παραβίαση της Maniera, στο: Μ. Ασπρά-Βαρδάκη (επιμ.), *Λαμπηδών. Αφιέρωμα στη μνήμη της Ντούλας Μουρίκη*, Αθήνα 2003, 221-224.

Διευκρινήσεις:

- Ο τίτλος της μελέτης που περικλείεται σε συλλογικό τόμο γράφεται με κανονική γραφή και στη συντομογραφία και στην πλήρη αναφορά
- Ο τίτλος του τόμου, ο οποίος φαίνεται στο εξώφυλλο και στη σελίδα τίτλου, γράφεται με πλάγια γραφή (*italics* / ctrl + i)
- Πριν από τον τίτλο του τόμου γράφω «στο:»
- Αν υπάρχει επιμελητής γράφω το αρχικό γράμμα και το ονοματεπώνυμό του με το πρώτο γράμμα κεφαλαίο και τα υπόλοιπα πεζά
- Αν κάποιος συγγραφέας έχει δύο ονόματα ή δύο επίθετα, τα γράφω χωρίς κενό και με τη χρήση ενωτικού: σωστό = Ασπρά-Βαρδάκη | λάθος = Ασπρά - Βαρδάκη | λάθος = Ασπρά – Βαρδάκη
- Ολοκληρώνω τη βιβλιογραφική αναφορά γράφοντας τις σελίδες που καταλαμβάνει η μελέτη στον συλλογικό τόμο (προσοχή, όχι τις σελίδες που έχω χρησιμοποιήσει στην εργασία μου)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	
ΝΑΤΕΛΑ ΑΛΑΔΑΧΒΙΛΙ Un Des Monuments de l' École de Peinture Svane (Les Peintures Murales de l' église du Sauvneur d' Adicho)	1-10
ΓΙΑΝΕ ΑΛΙΒΓΑΣΒΙΛΙ New Tendencies in Georgian Mural Painting of the Late 12th Century (Murals of the Main Church of the Assumption in Vardzia)	11-24
JENNY ALBANI The Cameo with the Apostles Peter and Paul in Karlsruhe.	25-30
ΑΝΤΙΝΙΕ Κ. ΑΝΤΙΝΙΑΣΗ Το «Στοιόντο» του Diego Rivera από τον Juan O' Gorman: Τέχνη και Αρχιτεκτονική στο Μεξικό	31-42
ΗΛΙΑΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ Μορφές βασιλείας, Τέτα και Λημέριση	43-54
ΜΑΡΙΓΟ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Παρουσία Πάπου. Εξέλιξις στο 17ο, 18ο αιώνα	55-62
ΜΑΙΡΗ ΑΣΠΡΑ - ΒΑΡΔΑΒΑΚΗ Οι Τεταγραφίες του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου στον Γαϊόμα Ριθάνου	63-82
ΜΥΡΤΙΑΗ ΑΧΕΜΑΤΟΥ - ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ «Προσέλινα»: Μελέτη πάνω στην εικόνα του Αγίου Κωνσταντίνου από τον κληρικό τέχνη του Ανδρέα Ριζού	83-94
† GORDANA BABIĆ Quelques observations concernant l' icône de la Vierge Kostinina	95-102
ΕΛΕΝΑ ΒΑΚΑΛΟΒΑ A Two-Sided Icon from Melnik	103-120
ΣΠΗΡΙΟΣ ΒΟΤΙΑΤΖΗΣ Το κελί του Αγίου Αλεξίου στις Καπέδες	121-136
CAROLYN L. CONNOR The Portraits of Female Saints in the Mosaics of Hosios Loukas	137-144
MARY LEE COULSON Old Wine in New Pitchers: Some Thoughts on Depictions of the Chalice in the Communion of the Apostles	145-156
WILLIAM D.E. COULSON and IPHIGENIA LEVENTI A Head of Sarapis in the Collection of the American School of Classical Studies at Athens	157-164
ΦΛΕΥΡ ΔΕΥΔΑΡΙΑΝΙ Georgian Illuminated Liturgical Collections -17th- Century Gulamis (Some Miniatures in the Anchiskhanti Gulam)	165-174
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΜΗΤΡΟΚΑΛΑΗΣ Κραμνοκλαστικά κοσμήματα αγνόστου τέχνης από την Βυζαντινή Μεσογεία	175-182
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Β. ΑΡΑΝΑΚΗΣ Οι τεταγραφίες στον προίλο του Αγίου Σιλβανός στο Γαϊόμα	183-192
HELENI DELIYANNI-DORI The "friends" of Theophanes the Greek in the Despotate of the Morea	193-204
ΟΛΓΑ ΕΤΙΝΗΦ On the date of the Wall Paintings of the Transfiguration Katholikon in the Miroz Monastery Pskov	205-210
ΕΣΗ ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ Ο Βυζαντινισμός του Greco ή η σκόπιμη παραβίαση της Maniera	211-224

2. Αυτοτελείς μελέτες σε συλλογικούς τόμους

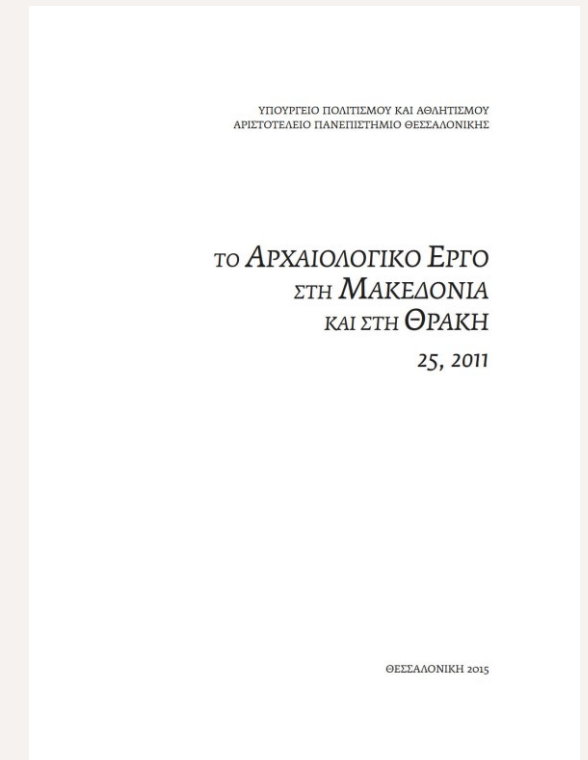
2.2 Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό

Σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών για την εργασία:

ΣΜΙΤ-ΔΟΥΝΑ – ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ – Μ. ΣΜΙΤ-ΔΟΥΝΑ – Β. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ – Ι. ΝΑΖΛΗΣ, Τάφος Α
Μ. ΣΜΙΤ-ΔΟΥΝΑ – Β. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ – Ι. ΝΑΖΛΗΣ, Ο τάφος Α της Κατερίνης – ένα παλαιό εύρημα επανεξετάζεται, *ΑΕΜΘ* 25 (2015) 123-130.

Διευκρινήσεις:

- Ο τίτλος της μελέτης σε περιοδικό γράφεται με κανονική γραφή
- Γράφω τον τίτλο του περιοδικού με πλάγια γραφή χωρίς να προηγείται «στο:»
- Για τους περισσότερους τίτλους επιστημονικών περιοδικών χρησιμοποιώ συντομογραφίες (π.χ. *ΑΕΜΘ* = Το αρχαιολογικό έργο στη Μακεδονία και στη Θράκη)
- Οι συντομογραφίες θα αναφέρονται στο αντίστοιχο τμήμα της εργασίας μου, πριν από τη βιβλιογραφία
- Μετά τη συντομογραφία γράφω το τεύχος (λ.χ. 25)
- Ακολουθεί το έτος έκδοσης κλεισμένο σε παρένθεση (2015)
- Τελειώνουμε με την παράθεση των σελίδων. Ανάμεσα στο έτος έκδοσης και στις σελίδες δεν βάζω κόμμα.

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΣΑΦΟΛΙΑ, ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΑΝΔΡΟΥΔΗΣ <i>Αρχαιολογικές έρευνες στο βυζαντινό συγκρότημα ναού και πανδοχείου στη θέση «Χάνι Κοκκόνας» Τυμπών</i>	113
ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΣΜΙΤ-ΔΟΥΝΑ, ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΑΖΛΗΣ <i>Ο Τάφος Α της Κατερίνης – ένα παλαιό εύρημα επανεξετάζεται</i>	123
ΣΙΜΕΛΗ ΠΙΝΓΛΑΤΟΓΛΟΥ, ΚΟΡΙΝΑ ΒΑΣΙΛΕΪΔΗ, ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΔΙΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΑΦΗΣ <i>«...έν Δίω τῷ Πιερικῶν παρά χερίμα Βαρύρα»: 2010-2011</i>	131
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΔΕΔΙΟΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗΣ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΖΑΦΡΑΝΑΣ <i>The Odeon of the Thymus of Dion. The construction materials and the acoustics</i>	141
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΥΤΣΑΚΗΣ, PAUL HALSTEAD <i>Paliambela Kolindras. New AMS dates of the earliest Neolithic in Macedonia (Greece)</i>	149

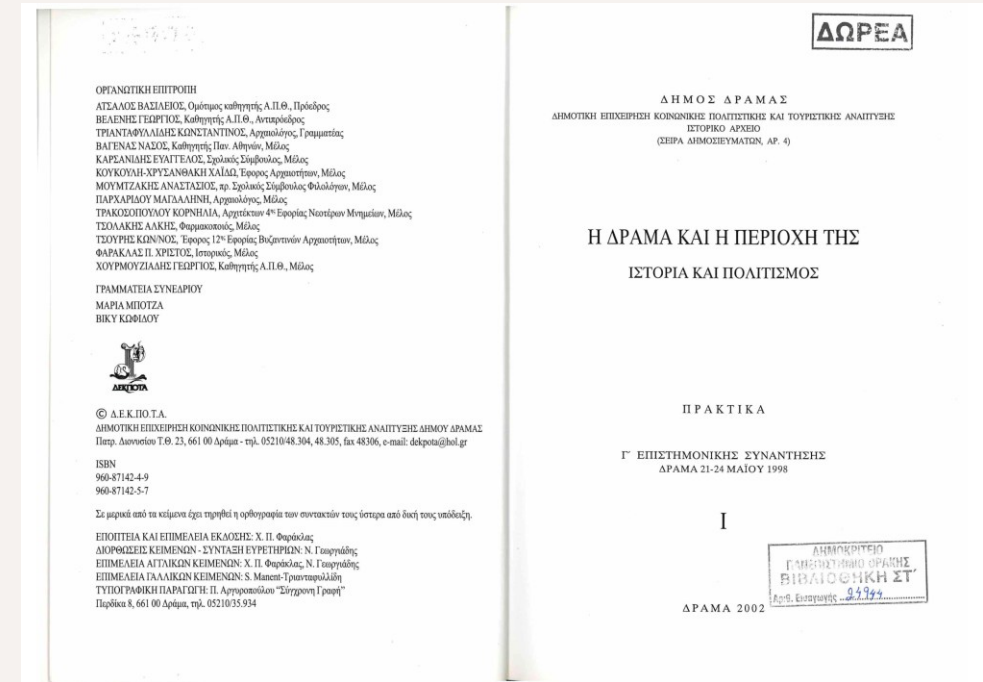
2. Αυτοτελείς μελέτες σε συλλογικούς τόμους

2.3 Άρθρο σε πρακτικά επιστημονικού συνεδρίου

Σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών για την εργασία:

ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, Αγιάννηδες της Ζίχνης

Γ. ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, Οι ισχυροί αγιάννηδες της Ζίχνης και των Σερρών (τέλη 18ου-αρχές 19ου αι.): Προσωπογραφικά στοιχεία και μαρτυρίες για το ρόλο τους στην οικονομία της περιοχής στο: Χ. Φαράκλας (επιμ.), *Η Δράμα και η περιοχή της. Ιστορία και πολιτισμός. Γ' Επιστημονική Συνάντηση, Δράμα 21-24 Μαΐου 1998*, Δράμα 2002, 189-206.

ΔΑΜΙΑΝΟΣ ΚΟΜΜΑΤΑΣ - ΠΥΡΡΟΣ ΘΩΜΟΣ, Το καθολικό της μονής Τσιτάστιας και ο μητροπολίτης Νευροκόπου Δανηή	177
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, Οι ισχυροί αγιάννηδες της Ζίχνης και των Σερρών (τέλη 18ου - αρχές 19ου αι.): Προσωπογραφικά στοιχεία και μαρτυρίες για το ρόλο τους στην οικονομία της περιοχής	189
ΙΛΙΑΝΝΑ ΖΑΡΡΑ, Δύο ζωγράφοι δεσποτικών εικόνων στο ναύ Αγίου Νικολάου Βαθιότοπου και στη μονή Αγίου Δημητρίου Πανοράματος του Ν. Δράμας	207
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΡΑΜΙΧΑΛΗ, Η Γοργή του Θεού στη Μικρόπολη Δράμας	231
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ, Ο παραδοσιακός χορός στα γηγενή (ντόπια) χωριά του Νομού Δράμας. Μια πρώτη ανάγνωση	243
ΜΕΡΟΠΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ, Παραμόδια μακρασατινής από τα ιωνικά παράλια και ποταμικής προέλευσης στα Κύρρια Δράμας. Σύλλογος-Επιμέλεια-Επιλεγόμενα	255
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΙΔΗΣ, Εθνομολογικά του γάμου από την περιοχή της Δράμας	287
ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Επώνυμα στον Νομό Δράμας	321
ΚΟΡΝΗΛΙΑ ΤΡΑΚΟΣΟΠΟΥΛΟΥ-ΤΖΗΜΟΥ, Αρχές της βιομηχανίας στη Δράμα (1875-1930)	341
ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ, Μύλοι Νομού Δράμας	373

Σύνταξη Βιβλιογραφικών αναφορών και παραπομπών

Οι παραπομπές θα έχουν μορφή υποσημειώσεων:

- Για να εισάγω παραπομπή στο word πηγαίνω στην καρτέλα «Αναφορές» -> Εισαγωγή υποσημειώσεων ή ctrl + alt + f).
- Οι παραπομπές έχουν μορφή εκθέτη και τοποθετούνται πριν από τα σημεία στίξης.
- Παράδειγμα συγγραφής παραπομπών για το βιβλίο: Γ. Χρ. ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Το Άγιον Μανδήλιον. Η ιστορία μιας αχειροποίητης εικόνας*, Θεσσαλονίκη 2019.

Πρώτη υποσημείωση:

ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Μανδήλιον* 70-75. (Προσοχή, ανάμεσα στον τίτλο και στις σελίδες δεν βάζω κόμμα).

Δεύτερη υποσημείωση χωρίς να παρεμβάλλεται άλλο έργο του ίδιου συγγραφέα:

ΤΣΙΓΑΡΑΣ, ό.π. 20. ή ΤΣΙΓΑΡΑΣ, ό.π. (σε περίπτωση που αναφερόμαστε στις προηγούμενες σελίδες [70-75]).

Τρίτη υποσημείωση χωρίς να παρεμβάλλεται κάποιο άλλο έργο (είτε του ίδιου συγγραφέα είτε άλλου):

Ό.π. 91-92 ή ό.π. (σε περίπτωση που αναφερόμαστε στις προηγούμενες σελίδες).

Σύνταξη Βιβλιογραφικών αναφορών και παραπομπών

Παραπομπές με μορφή υποσημειώσεων για το βιβλίο:

Γ. Χρ. Τσιγάρας, *Το Άγιον Μανδήλιον. Η ιστορία μιας αχειροποίητης εικόνας*, Θεσσαλονίκη 2019.

Σύμφωνα με τα προηγούμενα παραδείγματα

¹ Τσιγάρας, *Μανδήλιον* 70-75.

² Τσιγάρας, *ό.π.* 85-86.

³ *ό.π.* 95.

Σύνταξη Βιβλιογραφικών αναφορών και παραπομπών

Παραπομπές με μορφή υποσημειώσεων για τα βιβλία:

- Γ. Χρ. ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Οι ζωγράφοι Κωνσταντίνος και Αθανάσιος από την Κορυτσά. Το έργο τους στο Άγιον Όρος (1752-1783)*, Αθήνα 2003.
- Γ. Χρ. ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Το Άγιον Μανδήλιον. Η ιστορία μιας χειροποίητης εικόνας*, Θεσσαλονίκη 2019.
- Γ. ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, *Οι ισχυροί αγιάννηδες της Ζίχνης και των Σερρών (τέλη 18ου-αρχές 19ου αι.): Προσωπογραφικά στοιχεία και μαρτυρίες για το ρόλο τους στην οικονομία της περιοχής στο: Χ. Φαράκλας (επιμ.), *Η Δράμα και η περιοχή της. Ιστορία και πολιτισμός. Γ΄ Επιστημονική Συνάντηση, Δράμα 21-24 Μαΐου 1998*, Δράμα 2002, 189-206.*
- Ε. ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ, *Ο Βυζαντινισμός του Greco ή η σκόπιμη παραβίαση της Maniera*, στο: Μ. Ασπρά-Βαρδάκη (επιμ.), *Λαμπηδών. Αφιέρωμα στη μνήμη της Ντούλας Μουρίκη*, Αθήνα 2003, 221-224.

Πρώτη υποσημείωση:

ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Μανδήλιον* 70-75· ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, *Αγιάννηδες της Ζίχνης* 187. (Προσοχή, ανάμεσα στις δύο παραπομπές υπάρχει άνω τελεία «·»).

Δεύτερη υποσημείωση:

ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ, *Ο Βυζαντινισμός του Greco* 225-226.

Τρίτη υποσημείωση:

ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *ό.π.* 95· ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, *ό.π.* 200-201. (τα έργα των συγγραφέων αναφέρονται και παραπάνω, οπότε γράφουμε *ό.π.*)

Τέταρτη υποσημείωση:

ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Οι ζωγράφοι* 50· ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, *ό.π.* (στο έργο του Κουτζακιώτη γίνεται παραπομπή σε ίδιες σελίδες, όπως προηγουμένως, οπότε γράφουμε μόνο «*ό.π.*»)

Πέμπτη υποσημείωση:

ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Οι ζωγράφοι* 152· Ο ΙΔΙΟΣ, *Μανδήλιον* 32. (Προσοχή. Όταν στην ίδια παραπομπή αναφέρω έργα ίδιου συγγραφέα, μετά την άνω τελεία γράφω «Ο ΙΔΙΟΣ» ή «Η ΙΔΙΑ» χρησιμοποιώντας μικρά κεφαλαία).

Σύνταξη Βιβλιογραφικών αναφορών και παραπομπών

Παραπομπές με μορφή υποσημειώσεων για τα βιβλία:

- Γ. Χρ. ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Οι ζωγράφοι Κωνσταντίνος και Αθανάσιος από την Κορυτσά. Το έργο τους στο Άγιον Όρος (1752-1783)*, Αθήνα 2003.
- Γ. Χρ. ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Το Άγιον Μανδήλιον. Η ιστορία μιας χειροποίητης εικόνας*, Θεσσαλονίκη 2019.
- Γ. ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, *Οι ισχυροί αγιάννηδες της Ζίχνης και των Σερρών (τέλη 18ου-αρχές 19ου αι.): Προσωπογραφικά στοιχεία και μαρτυρίες για το ρόλο τους στην οικονομία της περιοχής στο: Χ. Φαράκλας (επιμ.), *Η Δράμα και η περιοχή της. Ιστορία και πολιτισμός. Γ' Επιστημονική Συνάντηση, Δράμα 21-24 Μαΐου 1998*, Δράμα 2002, 189-206.*
- Ε. ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ, *Ο Βυζαντινισμός του Greco ή η σκόπιμη παραβίαση της Maniera*, στο: Μ. Ασπρά-Βαρδάκη (επιμ.), *Λαμπηδών. Αφιέρωμα στη μνήμη της Ντούλας Μουρίκη*, Αθήνα 2003, 221-224.

Σύμφωνα με τα προηγούμενα παραδείγματα

¹ ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Μανδήλιον* 70-75· ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, *Αγιάννηδες της Ζίχνης* 187.

² ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ, *Ο Βυζαντινισμός του Greco* 225-226.

³ ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *ό.π.* 95· ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, *ό.π.* 200-201.

⁴ ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Οι ζωγράφοι* 50· ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ, *ό.π.*

⁵ ΤΣΙΓΑΡΑΣ, *Μανδήλιον· Ο ΙΔΙΟΣ, Οι ζωγράφοι* 105.

Δομή / Μέρη εργασίας

Με απόφαση της Συγκλήτου του Δ.Π.Θ. οι διπλωματικές εργασίες που κατατίθενται στις βιβλιοθήκες του Δ.Π.Θ. θα πρέπει να πληρούν ορισμένα τυπικά χαρακτηριστικά:

Τα χαρακτηριστικά αυτά αναγράφονται στην ιστοσελίδα: <https://lib.duth.gr/χρήση-της-βιβλιοθήκης/οδηγίες-κατάθεσης-εργασιών/>

Δομή / Μέρη εργασίας

- Εξώφυλλο
- Σελίδα τίτλου (εσώφυλλο)
- Περίληψη (ελληνικά / αγγλικά)
- Λέξεις κλειδιά
- Κείμενο με αναφορά στην τήρηση των ακαδημαϊκών αρχών και της επιστημονικής δεοντολογίας
- Περιεχόμενα
- Πρόλογος
- Συντομογραφίες
- Βιβλιογραφία
- Εισαγωγή
- Κυρίως μέρος
- Συμπεράσματα
- Παράρτημα/Παραρτήματα

Εξώφυλλο:

- Περιέχει όλες τις πληροφορίες της «ταυτότητας» του βιβλίου:
 - Ίδρυμα (π.χ. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης)
 - Σχολή (Πολυτεχνική Σχολή)
 - Τμήμα (Αρχιτεκτόνων μηχανικών)
 - Ονοματεπώνυμο συγγραφέα
 - Αριθμό μητρώου συγγραφέα
 - Τίτλο εργασίας
 - Μάθημα
 - Διδάσκοντα
 - Τόπο και έτος περάτωσης

Πρόλογος:

- Ύφος προσωπικό (κυριαρχεί το πρώτο ρηματικό πρόσωπο)
- Καταγράφονται οι λόγοι που οδήγησαν τον/την συγγραφέα να ασχοληθεί με το θέμα της εργασίας,
- Καταγράφονται ευχαριστίες του συγγραφέα σε όσους τον βοήθησαν,
- Κάποιες φορές ο συγγραφέας αναθέτει σε άλλον τη συγγραφή του προλόγου.
- Ο πρόλογος φέρει το ονοματεπώνυμο του/της γράφοντος/ουσας, καθώς και ημερομηνία συγγραφής.

Πίνακες:

- Πίνακας Περιεχομένων
- Πίνακας Συντομογραφιών
- Πίνακας εικόνων

ΥΠΟΤΙΤΛΟΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ	
Εικ. 1.	Παμμακάριστος. Ο Παντοκράτορας.
Εικ. 2.	Παμμακάριστος. Γενική άποψη τρούλλου.
Εικ. 3.	Άγιος Ηρακλείδιος μονής Λαμπαδιστή. Γενική άποψη τρούλλου.
Εικ. 4.	Άγιος Ηρακλείδιος μονής Λαμπαδιστή. Ο Παντοκράτορας.
Εικ. 5.	Παναγία Χρυσοσφίτσια. Ο Παντοκράτορας.
Εικ. 6.	Άγιος Νικόλαος, Κασιοπετριά. Ο Παντοκράτορας.
Εικ. 7.	Τίμιος Σταυρός στο Πελέντρι. Ο Παντοκράτορας.
Εικ. 8.	Ταξίαρχης στο Μαρκάσπουλο. Παντοκράτορας, προσήρτες.
Εικ. 9.	Ομορφη Εικόλησά στο Γαλάτσι. Ο Παντοκράτορας.
Εικ.10.	Ταξίαρχης Γλέσου, Πύργος Διφύ. Ο Παντοκράτορας.
Εικ.11.	Παρηγορήτισσα. Ο Παντοκράτορας.
Εικ.12.	Άγιος Γεώργιος Staro Nogoρίcino. Ο Παντοκράτορας.
Εικ.13.	Άγιος Γεώργιος Staro Nogoρίcino. Ο Παντοκράτορας, λεπτομέρεια.
Εικ.14.	Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, Gracanica. Γενική άποψη τρούλλου.
Εικ.15.	Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, Gracanica. Ο Παντοκράτορας.
Εικ.16.	Αρχάγγελος στο Lespono. Γενική άποψη τρούλλου.
Εικ.17.	Αρχάγγελος στο Lespono. Γενική άποψη του τρούλλου του νάρθηκα.
Εικ.18.	Αρχάγγελος στο Lespono. Παντοκράτορας, άγγελος.
Εικ.19.	Χριστός Decani. Γενική άποψη τρούλλου.
Εικ.20.	Άγιος Δημήτριος Markov Manastir. Παντοκράτορας, άγγελος.
Εικ.21.	Άγιος Δημήτριος Markov Manastir. Γενική άποψη τρούλλου.
Εικ.22.	Περίβλεπτος Μυστρά. Ο Παντοκράτορας.
Εικ.23.	Περίβλεπτος Μυστρά. Γενική άποψη τρούλλου.
Εικ.24.	Παναγία Οδηγήτρια στο Ρεσ. Ο Παντοκράτορας.
Εικ.25.	Άγιος Θεωμανός στη Λύση. Ο Παντοκράτορας.
Εικ.26.	Άγιος Ιωάννης Κεραμί. Άγγελος.
Εικ.27.	Περίβλεπτος Μυστρά. Άγγελος.
Εικ.28.	Περίβλεπτος Μυστρά. Τετράμορφο χειροβίμ.
Εικ.29.	Τίμιος Σταυρός στο Πελέντρι. Τετράμορφο χειροβίμ.
Εικ.30.	Άγιος Ηρακλείδιος μονής Λαμπαδιστή. Άγγελος σε στάση προσκύνησης.
Εικ.31.	Άγιος Ηρακλείδιος μονής Λαμπαδιστή. Άγγελος σε στάση προσκύνησης.
Εικ.32.	Παρηγορήτισσα. Εξαπέφυγο σεραφίμ.
Εικ.33.	Παρηγορήτισσα. Πολυόμματο χειροβίμ.
Εικ.34.	Παρηγορήτισσα. Φτερωτοί τροχοί.

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ

ABME	Αρχείον των Βυζαντινών Μνημείων της Ελλάδος
AE	Αρχαιολογική Εφημερίς
AEM	Αρχείο Ευβοϊκών Μελετών
AXAE	Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας
<u>ΔωδΧρ</u>	Δωδεκανησιακά Χρονικά
EEBS	Επιτηρής Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών
ΘΗΕ	Θρησκευτική και Ηθική <u>Εγκυκλοπαίδεια</u>
ΘΠ	Θεσσαλονικέων Πόλις
ΠΑΕ	Πρακτικά της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας
AASS	Acta Sanctorum
<u>AnBoll</u>	Analecta <u>Bollandiana</u>
BHG	<u>Biblioteca Hagiographica Graeca</u>
BHL	<u>Biblioteca Hagiographica Latina</u>
BHO	<u>Biblioteca Hagiographica Orientalis</u>
<u>BibSS</u>	Bibliotheca Sanctorum

Πίνακας Συντομογραφιών

Πίνακας Εικόνων
(Πηγή: Παπαμαστοράκης 1992)

Εισαγωγή:

➤ Στην εισαγωγή αναφερόμαστε:

- Στο κεντρικό θέμα που απασχολεί την εργασία μας,
- Στις σχετικές με το θέμα προγενέστερες μελέτες,
- Κάποιες βασικές έννοιες που θα αναφερθούν στην εργασία,
- Στη συμβολή της εργασίας μας στη μελέτη του υπό εξέταση θέματος,
- Στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε,
- Στους ερευνητικούς στόχους της εργασίας,
- Σύντομα στη δομή της εργασίας και στο περιεχόμενο κάθε μέρους.

Κυρίως μέρος:

- Αναπτύσσεται το θέμα της εργασίας σε κεφάλαια και σε υποκεφάλαια,
- Κάθε κεφάλαιο έχει έναν γενικό τίτλο, ενώ στα υποκεφάλαια οι τίτλοι είναι ειδικότεροι και σχετίζονται νοηματικά με τον τίτλο του κεφαλαίου.
- Για τους τίτλους των κεφαλαίων και των υποκεφαλαίων ισχύουν οι ίδιοι κανόνες, όπως για τον τίτλο της εργασίας (σαφήνεια, αμεσότητα, λακωνικότητα κλπ).
- Τα κεφάλαια και τα υποκεφάλαια έχουν συνεχόμενο σύστημα αρίθμησης (είτε αραβικών [1,2,3...] είτε ελληνικών [α,β,γ...] αριθμών).

Συμπεράσματα:

- Περιέχουν τα αποτελέσματα της εργασίας,
- Προτείνονται βελτιώσεις στη θεωρία και στη μεθοδολογία του υπό εξέταση θέματος,
- Απαντούν στους ερευνητικούς στόχους ή στους προβληματισμούς που τέθηκαν στην εισαγωγή ή/και στο κύριο μέρος.
- Παρουσιάζουν με συντομία τα σημαντικότερα δεδομένα και κυρίως τα νέα δεδομένα που καταγράφηκαν στα επιμέρους κεφάλαια

Παράρτημα/Παραρτήματα:

- Τοποθετούνται στο τέλος της εργασίας,
- Δεν είναι υποχρεωτική η ύπαρξή τους,
- Βοηθούν τους αναγνώστες να κατανοήσουν το πραγματευόμενο θέμα
- Περιέχουν:
 - Κατάλογο εικόνων,
 - Οπτικό «τεκμηριωτικό» υλικό: Ψηφιοποιημένες πρωτογενείς πηγές, σύγχρονες/παλιές φωτογραφίες, πίνακες, χάρτες, σκαριφήματα και αρχιτεκτονικά σχέδια, σχεδιαγράμματα κ.α.,
 - Πίνακες με αριθμητικά δεδομένα,
 - Κείμενα που προέρχονται από μεταγραφές πρωτογενών πηγών: χειρογράφων και εγγράφων, επιγραφές κλπ., καθώς και από απομαγνητοφωνήσεις συνεντεύξεων.